

Monumentnummer*: 517059

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2001
Kadaster deel/nr 82736/11

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
St. Willebrord	Rucphen	Noord-Brabant		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Rucphen	D			8682

Omschrijving**

Inleiding.

De R.K. ST. WILLEBRORDKERK werd in 1925-1926 gebouwd in opdracht van bouwpastoor P. Bastiaansen door architect N.J.H. van Groenendael in Traditionalistische stijl met elementen van neogotiek.

Omschrijving.

De driebeukige centraliserende kruiskerk met massale viering waarop een slanke toren met vier hoektorens is opgetrokken uit machinale baksteen en heeft zadel-, lessenaar- en tentdaken met leien in maasdekking. Het gebouw heeft een klaverbladvormige plattegrond bestaande uit een vierkante viering met koor en transeptarmen met omgang van een vak met 5/10 sluiting en een driebeukig schip van vier travéeën. Koor en transept hebben elk vijf vijfzijdig gesloten kapellen tegen de omgang.

Het schip heeft links en rechts van de gevel twee veelhoekig gesloten kapellen. Het muurwerk is eenvoudig; de gevels worden geleed door steunberen met afzaat, horizontaal worden de torens geleed door cordonlijsten met tandlijsten en een keperboogfries bij de achthoekige hoektorentjes. De westgevel met ingang is gericht op een breed toelopend pad met plantsoen. De brede westgevel is voorzien van een dubbelportaal met lisenen en klimmende rondboognissen, deels met rondboogramen. In de deelpijler van het dubbelportaal is het beeld geplaatst van de patroonheilige met het model van de kerk. De rondboogportalen worden afgesloten door een smeedijzeren sierhek met krullen, cirkels en pijlpunten. De topgevel wordt bekroond door een kruis. De viering is eveneens voorzien van blindnissen en wordt afgesloten door een bakstenen borstwering met keperboogarcade. In de oksels van de transepten, schip en koor bevinden zich achthoekige traptorentjes. De toren op de viering heeft drie geledingen met achtereenvolgens een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

uurwerk, in lichtgekleurde baksteen de letters O.L.V. en dubbele galmgaten. De belettering, staand voor "Onze Lieve Vrouwe" werd 's avonds verlicht en overstraalde zo geheel St. Willebrord en omgeving. De achthoekige torenspits is voorzien van hoeksplitsjes, dakkapellen en een smeedijzeren torenkruis, ter verhoging van de gelijkenis met het kerksilhouet te Lourdes.

Achter het koor bevindt zich in de noordwestelijke hoek de terzelfdertijd aangebouwde sacristie. Deze ruimte is opgetrokken uit machinale baksteen met een dubbele tandlijst onder de goot en heeft een samengesteld schilddak met leien in maasdekking. In de stijl van de kerk heeft het pand rondboogramen en een deur in rondboogportiek. Markant is de hoge ronde baksteen schoorsteen ten behoeve van het stookhok. Het interieur van de kerk herbergt een ruime en wijde centraalbouw in schoon metselwerk met een tweedelige opstand van paraboolvormige scheibogen waarboven onder de lichtbeukramen een brede band met siermetselwerk in baksteen. De gehele kerk is overwelfd met kruisribgewelven met brede en platte ribben. Het gewelf in de viering wordt doorbroken door tweemaal twee elkaar kruisende betonbalken die de toren dragen met een bovenlicht in het middenvak. Op de balken de tekst "Quantum potes tantum aude" (help zoveel u kunt). Opvallend is de dispositie van omgang en kapellen ter plaatse van de achthoekige torentjes op de hoeken van de viering. Hier bevinden zich onder de torentjes achthoekige kapellen die met drie bogen naar de omgang geopend zijn. De beeldnissen in de omgang zijn wit gepleisterd. De ingang bezit twee grote en twee kleine keperboogdeuren. Het zangkoor erboven heeft een opengewerkte keperboogbalustrade. Aan weerskanten van de ingang een zijkapel. In de zuidelijke een Heilig Hartbeeld, gesigineerd door F. de Vriendt in 1886. De noordelijke zijkapel bezit als enige figuratieve glas-in-loodramen. Voorgesteld zijn symbolen van Maria als de lelie, de gesloten hof, de ivoren toren en een afbeelding van de kerk en pastoor Bastiaansen zelf. Het is een ontwerp van broeder Donatianus en uitgevoerd door atelier Martien Pater. De kapel wordt gedomineerd door een processiebeeld met sieraden. In de nissen bevinden zich diverse beelden en schilderijen. De oudst gedateerd is een schilderij van P. van Schendel uit 1851, van Maria met Kind. In het koor verder een doopvont van A.I. Marae uit 1842 en een rijkbewerkt Triomfkruis uit het laatste kwart van de negentiende eeuw. Er zijn diverse neo-gotische heiligenbeelden, zowel polychrome houten beelden zoals dat van de H. Barbara en Anna met Maria uit de vorige eeuw als veelkleurige gipsen beelden zoals dat van de H. Antonius van Padua, gesigineerd door H. Dirckx uit Breda in 1927. Daarnaast zijn er gewolkt geglazuurde beelden uit dezelfde periode of iets later, hoogstwaarschijnlijk door Leo Jungblut uit Bilthoven.

Waardering.

De kerk is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een geestelijke ontwikkeling, met name de ontwikkeling van het katholicisme en de stichting van nieuwe bedevaartplaatsen in het Interbellum. Het is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van processieparken. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de stijl en de plaats in het oeuvre van de architect, met name door de verwerking van het motief van de bedevaatskerk van Lourdes tot een originele en gecompliceerde centraalbouw met toepassing van eigentijdse betontechniek. Het gehele complex heeft een bijzondere betekenis voor het aanzien van de streek. De ensemblewaarde is ook gelegen in de hoogwaardige kwaliteit van de bebouwing en de historisch-ruimtelijke relatie met groenvoorzieningen en wegen. Het complex is belangrijk vanwege de gaafheid van in- en exterieur en vanwege de hoogwaardige kwaliteit van de samenstellende onderdelen van het complex. Het complex heeft zeldzaamheidswaarde vanwege de typologische zeldzaamheid van de kerkplattegrond en het omliggende processiepark.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument